

APPEND. constituunt, nobis suppeditat essentialē characterem naturāe istius Superficiei; propterea quod, utcunque positio Coordinatarum varietur, perpetuo tamen idem dimensionum numerus emergit. Similis scilicet hic ratio circa Superficies observatur, quam supra in Lineis curvis deprehendimus; unde eas in certos ordines divisimus. Eodem ergo modo conveniet Superficies secundum dimensiones Coordinatarum in ordines disponere: eritque nobis Superficies ordinis primi, cuius æquatio unicam tantum dimensionem complectitur: ad ordinem secundum Superficiem referemus, in cuius æquatione Coordinatae ad duas dimensiones assurgunt; atque ita porro ex dimensionum numero sequentes ordines constituentur.

95. Si jam cum his conferantur ea, quæ supra de inventione sectionum planarum cujusque Superficiei tradita sunt, ordinem sectionum perpetuo cum ordine ad quem Superficies pertinet, congruere deprehendemus. Sit enim æquatio pro Superficie quacunque proposita inter Coordinatas x , y , & z , ad ordinem n pertinens, sectionis autem ejus cujusvis Coordinatae normales sint t & u . Atque supra, §. 85, vidi mus æquationem inter t & u inveniri, si in æquatione pro Superficie sequentes valores substituantur

$$\begin{aligned}x &= f + t \cdot \cos. \theta - u \cdot \sin. \theta \cdot \cos. \Phi \\&\quad \& \\y &= t \cdot \sin. \theta + u \cdot \cos. \theta \cdot \cos. \Phi \\&\quad \text{atque} \\z &= u \cdot \sin. \Phi.\end{aligned}$$

Manifestum igitur est æquationem pro sectione plures dimensiones assequi non posse, quam habebat æquatio inter x , y , & z ; sed perpetuo totidem prodituras esse dimensiones.

96. Superficies ergo primi ordinis alias sectiones a plane factas habere nequit præter Lineas primi ordinis, seu rectas. Deinde, ex sectione Superficiei secundi ordinis aliae Lineæ non oriuntur nisi secundi ordinis, seu Sectiones conicæ; est enim

enim Superficies conica quoque secundi ordinis, cum ejus CAP. IV.
æquatio sit

$$zz = \alpha xx + \beta yy.$$

Simili modo, ex Superficie tertii ordinis per sectiones planas prodibunt Lineæ tertii ordinis, atque ita porro. Fieri tamen quandoque potest, ut æquatio pro sectione quapiam divisores adinittat; quo casu sectio erit composita ex duabus pluribusve Lineis inferiorum ordinum. Sic, sectio Coni per Verticem facta constabit ex duabus Lineis rectis, quæ tamen conjunctim Lineam secundi ordinis mentiuntur, ut supra annotavimus.

97. Constitutis igitur Superficierum ordinibus, investigemus præ reliquis eas Superficies, quæ ad ordinem primum pertinent. Æquatio ergo earum naturam exprimens erit $\alpha x + \beta y + \gamma z = a$, cuius cum omnes sectiones plano factæ sint Lineæ rectæ, perspicuum est has Superficies non planas esse non posse: si enim haberent convexitatem vel concavitatem, necessario daretur sectio curvilinea. Quanquam enim in reliquis ordinibus dantur ejusmodi Superficies, quarum certæ quædam sectiones sunt Lineæ rectæ, (uti in Cylindro, Cono, aliisque, usu venire vidimus,) tamen in iis sectiones curvilineæ non excluduntur. Similis scilicet hic occurrit ratio, qualem in Lineis observavimus: quemadmodum enim Linea, quæ a Linea recta in pluribus uno punctis nullo modo secari potest, est necessario recta; ita Superficies quæ a plano secta semper dat Linæam rectam, necessario ipsa plana esse colligitur.

98. Ex æquatione autem generalissima ista indoles clarissime potest demonstrari. Formetur enim ex æquatione $\alpha x + \beta y + \gamma z = a$ æquatio generalissima inter Coordinatas p , q , & r , secundum §. 92. Et, quoniam sex novæ constantes arbitrariæ inducuntur, nil obstat, quo minus ea ita determinentur, ut binarum Coordinatarum p , & q coëfficientes evanescant, atque hujusmodi æquatio $r = f$ remaneat, ejusdem Superficiei natram exprimens. Hæc autem æquatio $r = f$ ostendet Superficiem propositam esse plana, in quo binæ Coordinatae p & q

A a a 2 existunt,

APPEND. existunt, parallelam; ideoque ipsam planam: Effici quoque potest, ut fiat $r = 0$; sicque evidens erit, ipsum planum, in quo p & q assumuntur, esse Superficiem quæsitam.

T A B. 99. Cum igitur constet Superficiem æquatione $\alpha x + \beta y + \gamma z = \alpha$ expressam esse planam, opus est ut ejus positionem Fig. 142. respectu plani, in quo Coordinatae x & y assumuntur, definiamus. Sit igitur M punctum quocunque hujus Superficiei; atque tres Coordinatae $AP = x$, $PQ = y$, & $QM = z$. Ponatur primum $z = 0$, atque orietur æquatio $\alpha x + \beta y = \alpha$, quæ exprimet intersectionem Superficiei quæsita cum plano APQ , quam patet esse Lineam rectam BCR , cujus positio respectu Axis AP talis erit, ut sit recta AB ad Axem AP in plano APQ normalis $= \frac{a}{\epsilon}$, & $AC = \frac{a}{\alpha}$: unde anguli ACB tangens erit $= \frac{\alpha}{\epsilon}$: ideoque sinus $= \frac{\alpha}{\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}$, & cosinus $= \frac{\epsilon}{\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}$. Tum, producatur QP usque ad occursum rectæ BC in R : atque, ob $CP = x - \frac{a}{\alpha}$, erit $CR = \frac{x\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}{\epsilon} - \frac{a\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}{\alpha\epsilon}$; & $PR = \frac{\alpha x}{\epsilon} - \frac{a}{\epsilon}$.

100. Demittatur ex Q ad BC normalis QS : juncta que MS , patebit angulum MSQ metiri inclinationem Superficiei propositæ ad planum APQ . Cum igitur sit $PR = \frac{\alpha x - a}{\epsilon}$, erit $QR = \frac{\alpha x + \epsilon y - a}{\epsilon} = \frac{-\gamma z}{\epsilon}$: &, ob angulum $RQS = ACB$, erit $QS = \frac{-\gamma z}{\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}$: unde fit anguli QSM tangens $= \frac{-\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}{\gamma}$; & propterea cosinus $= \frac{\gamma}{\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2 + \gamma^2)}}$. Superficies ergo quæsita ad planum, in quo versantur x & y , inclinatur angulo, cuius tangens est $= \frac{-\sqrt{(\alpha^2 + \epsilon^2)}}{\gamma}$:

pari

pari vero modo eadem Superficies ad planum Coordinatarum CAP. V.
 x & z inclinabitur angulo cuius tangens est $= \frac{-\sqrt{(\alpha^2 + \gamma^2)}}{\alpha}$,
 atque ad planum Coordinatarum y & z angulo cuius tangens
 est $= \frac{-\sqrt{(\xi^2 + \gamma^2)}}{\xi}$.

C A P U T V.

De Superficiebus secundi ordinis.

101. Constitutis ergo Superficierum ordinibus secundum numerum dimensionum, quas summæ trium Coordinatarum x , y , z potestates in æquatione junctim sumtæ admplent; si proponatur pro Superficie æquatio algebraica, statim assignari potest ordo, ad quem illa Superficies referri debet. Cum igitur omnis Superficies primi ordinis ostensa sit esse plana, in hoc Capite Superficies secundi ordinis examini subjiciam. In iis autem major statim deprehenditur diversitas, quam in Lineis secundi gradus, quod quidem cuique attenti facili patebit. Operam igitur dabo ut hæc diversa genera distincte exponam. In ordinibus vero altioribus tantopere multitudo generum increscit, ut ab iis evolvendis prorsus abstinere debeamus.

102. Quoniam natura Superficierum secundi ordinis exprimitur æquatione, in qua variabiles x , y & z ad duas dimensiones assurgunt, Cylindrus & Conus, tam rectus quam scalenus, & Globus, quorum proprietates jam descripsimus, in hoc secundo ordine continentur. Omnes vero Superficies ad hunc ordinem pertinentes comprehenduntur in hac æquatione generali

$$\alpha x^2 + \beta yz + \gamma xz + \delta y^2 + \epsilon xy + \zeta x^2 + \eta z + \theta y + \nu x + \kappa = 0.$$

Utcunque enim tres Coordinatæ accipientur, æquatio semper

APPEND. in hac forma continebitur. Varia ergo Superficierum huc pertinentium genera a diversa coëfficientium relatione mutua pendebunt, qui, et si eadem Superficies infinitis æquationibus exprimatur, tamen infinitam variarum Superficierum multitudinem suppeditabunt.

103. Quemadmodum in Lineis curvis planis præcipuam divisionem inde desumimus, quod vel in infinitum extendantur, vel in spatio finito includantur; ita simili modo omnes Superficies ad quemcunque ordinem pertinentes in duas classes dividentur; ad quarum alteram referemus eas, quæ in infinitum abeunt, ad alteram vero, quæ in spatio finito continentur. Ita Cylindrus & Conus priori classi; Globus vero posteriori annumerabitur. Posterioris quidem classis nulla dabitur Superficies in ordinibus imparibus: cum enim quælibet Superficies imparis ordinis habeat sectiones planas ejusdem ordinis, curvæ autem imparium ordinum omnes in infinitum extendantur, necesse est, ut etiam ipsæ Superficies istorum ordinum in infinitum porrigantur.

104. Quoties autem quæpiam Superficies in infinitum extenditur, necesse est ut, ad minimum, una trium variabilium x, y & z , in infinitum abeat. Quare, cum perinde sit quænam hoc casu infinita fieri assumatur, ponamus z fieri infinitam, si quidem Superficies in infinitum porrigatur. Naturam ergo hujus partis in infinitum abeuntis investigaturi ponamus esse $z = \infty$: atque nunc potissimum spectari debet terminus primus $\alpha z z$, utrum is adsit an vero deficiat. Adsit ergo primum iste terminus in æquatione: atque præ eo termini γz & x evanescent, habebiturque pro parte in infinitum excurrente hæc æquatio

$$\alpha z z + \beta y z + \gamma x z + \delta y y + \epsilon x y + \zeta x x + \theta y + \iota x = 0,$$

ex qua porro omnes termini, qui non sunt infiniti, vel infinites minores saltem quam $\alpha z z$, evanescunt.

105. Statuamus omnes terminos, in quibus variables duas tenent